

YÖNETMELİK

Bursa Teknik Üniversitesinden:

**BURSA TEKNİK ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM VE
ÖĞRETİM YÖNETMELİĞİ
BİRİNCİ BÖLÜM**

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Bursa Teknik Üniversitesine bağlı enstitülerde yürütülen lisansüstü eğitim-öğretim ve sınavlarla ilgili esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, Bursa Teknik Üniversitesine bağlı enstitülerde yürütülen yüksek lisans ve doktora programlarından oluşan lisansüstü eğitim ve öğretime ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 14 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) AKTS: Avrupa Kredi Transfer Sistemi (ECTS) kredisini,
  - b) Anabilim dalı: 3/3/1983 tarihli ve 17976 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Lisansüstü Eğitim-Öğretim Enstitülerinin Teşkilat ve İşleyiş Yönetmeliğinin 5 inci maddesinde enstitü için tanımlanan ve enstitüde eğitim programı bulunan anabilim dalını,
  - c) Anabilim dalı kurulu: Anabilim veya anasanat dalının bilim veya sanat dalı başkanlarından oluşan kurulu; anabilim veya anasanat dalının, yalnız bir bilim veya sanat dalını kapsadığı durumlarda ise bütün öğretim üyelerinden ve doktora yapmış öğretim görevlilerinden oluşan kurulu,
  - ç) Enstitü: Bursa Teknik Üniversitesine bağlı enstitüleri,
  - d) Enstitü anabilim dalı başkanı: Lisansüstü Eğitim-Öğretim Enstitülerinin Teşkilat ve İşleyiş Yönetmeliğinin 5 inci maddesinde tanımlandığı şekilde belirlenen başkanı,
  - e) Enstitü kurulu: Enstitü müdürünün başkanlığında, enstitü müdür yardımcıları ve enstitüde öğretim programları bulunan ve/veya ortak öğretim programı yürüten enstitü anabilim dalı başkanlarından oluşan kurulu,
  - f) Enstitü yönetim kurulu: İlgili enstitünün yönetim kurulunu,
  - g) İkinci tez danışmanı: Tezli yüksek lisans ve doktora yapan öğrencinin tez konusunun özelliği gereği danışman ve anabilim dalı başkanlığının önerisi üzerine enstitü yönetim kurulunca atanan ve nitelikleri Senato tarafından belirlenen kişileri,
  - ğ) İntihal: Başkalarının fikirlerini, metotlarını, verilerini veya eserlerini bilimsel kurallara uygun biçimde atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendi eseri gibi göstermeyi,
  - h) Rektör: Bursa Teknik Üniversitesi Rektörünü,
  - ı) Rektörlük: Bursa Teknik Üniversitesi Rektörlüğünü,
  - i) Senato: Bursa Teknik Üniversitesi Senatosunu,
  - j) Tez: Yüksek lisans tezini/doktora tezini,
  - k) Tez danışmanı: Enstitüde kayıtlı öğrenciye ders ve tez çalışması dönemlerinde rehberlik etmek üzere enstitü yönetim kurulu tarafından atanan öğretim üyelerini,
  - l) Üniversite: Bursa Teknik Üniversitesini,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Lisansüstü Programlar ile İlgili Genel Esaslar

Lisansüstü program açılması

MADDE 5 – (1) Lisansüstü programlar, ilgili enstitü kurulunun önerisi, Senatonun kararı ve Yükseköğretim Kurulunun onayı ile açılır.

(2) Lisansüstü eğitim yaptırmak üzere, Üniversitedeki bir bölüm veya anabilim dalından değişik bir ad taşıyan, disiplinler arası bir enstitü anabilim dalı da birinci fıkrada belirtilen yöntemle kurulabilir.

(3) Anabilim dalı kurulunun önerisi ve enstitü kurulunun kararı ile diğer yurt içi/yurt dışı yükseköğretim/araştırma kurum ve kuruluşları ile işbirliği yaparak ortak programlar açılabilir. Bu uygulama, Senato kararı ve Yükseköğretim Kurulu onayı ile yürürlüğe girer.

(4) Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen alanlarda ve ilkeler çerçevesinde, öğretim elemanı ve öğrencilerin aynı mekânda bulunma zorunluluğu olmaksızın, bilgi ve iletişim teknolojilerine dayalı olarak öğretim

faaliyetlerinin planlandığı ve yürütüldüğü lisansüstü uzaktan eğitim programları da birinci fıkrada öngörülen yöntemle açılabilir.

(5) Yüksek lisans programı, tezli ve tezsiz olmak üzere iki şekilde yürütülebilir. Tezsiz yüksek lisans programları birinci veya ikinci öğretim şeklinde açılabilir.

Öğretim dili

MADDE 6 – (1) Lisansüstü öğretimi Türkçe, Türkçe-İngilizce veya İngilizce dillerinde yapılır. Türkçe-İngilizce yürütülen programlarda öğrenciler, mezuniyet için gerekli toplam kredilerinin en az %30'unu İngilizce verilen derslerden almak zorundadırlar. Değişim programları çerçevesinde, eşdeğerliği kabul edilen ancak farklı yabancı dilde alınan dersler İngilizce ders kapsamında değerlendirilir. Tez çalışmasının dili program dilidir.

Lisansüstü programlarının kontenjanları ve başvuru koşulları

MADDE 7 – (1) Öğrenci kabul edilecek lisansüstü programlar, kontenjanlar, başvuru koşulları ve lisansüstü programlarına kabul için adaylarda aranacak nitelikler program türüne bağlı olmak üzere, Senato tarafından belirlenir.

İlan ve değerlendirme

MADDE 8 – (1) Öğrenci kabul edilecek lisansüstü programların adları, başvurma koşulları, son başvuru tarihi, istenilen belgeler ve diğer hususlar Rektörlükçe ilan edilir. Söz konusu ilan her yarıyıl başında öğrenci almak üzere verilebilir.

(2) Lisansüstü programlara yapılan başvuruların değerlendirmesinde dikkate alınacak kriterler ve bu değerlendirmelerin nasıl yapılacağı Senato tarafından belirlenir.

Bilimsel hazırlık programlarına öğrenci kabulü

MADDE 9 – (1) Yüksek lisans ve doktora programlarına kabul edilen öğrencilerden lisans veya yüksek lisans derecesini kabul edildikleri yüksek lisans veya doktora programından farklı alanlarda almış olanlar ile lisans veya yüksek lisans derecesini kabul edildikleri yükseköğretim kurumu dışındaki yükseköğretim kurumlarından almış olan yüksek lisans veya doktora programı adayları için eksikliklerini gidermek amacıyla bilimsel hazırlık programı uygulanabilir.

(2) Bilimsel hazırlık programında alınması zorunlu dersler, ilgili lisansüstü programını tamamlamak için gerekli görülen derslerin yerine geçmez ve lisansüstü not ortalamasına dâhil edilmez. Ancak bilimsel hazırlık programındaki bir öğrenci, bilimsel hazırlık derslerinin yanı sıra ilgili enstitü anabilim dalı kurulunun önerisi ve enstitü yönetim kurulunun onayı ile lisansüstü programa yönelik dersler de alabilir.

(3) Bilimsel hazırlık programında geçirilecek süre en çok iki yarıyıdır. Yaz öğretimi bu süreye dâhil edilmez. Bu süre dönem izinleri dışında uzatılamaz ve süre sonunda başarılı olamayan öğrencinin ilişkisi kesilir. Bu programda geçirilen süre yüksek lisans veya doktora programı sürelerine dâhil edilmez.

(4) Lisansüstü programları kazanan adaylara uygulanacak bilimsel hazırlık programı uygulama çerçevesi Senato tarafından belirlenir.

Yabancı uyruklu öğrenci kabulü

MADDE 10 – (1) Yabancı uyruklu öğrencilerin lisansüstü programlara kabul şartları, ilgili mevzuat hükümleri ve Senato tarafından belirlenir.

Özel öğrenci kabulü

MADDE 11 – (1) Bir yükseköğretim kurumu mezunu veya öğrencisi olup, belirli bir konuda bilgisini artırmak isteyenler, enstitü anabilim dalı başkanlığının onayı ile lisansüstü derslere özel öğrenci olarak kabul edilebilir. Özel öğrencilik ilgili programda doğrudan derece elde etmeye yönelik bir eğitim olmayıp süresi iki yarıyı geçemez. Özel öğrenci statüsünde ders alanlar öğrencilik haklarından yararlanamaz. Özel öğrenci kabul koşulları ve ilgili diğer hususlar Senato tarafından belirlenir.

Yatay geçiş yoluyla öğrenci kabulü

MADDE 12 – (1) Üniversite içindeki başka bir enstitü anabilim dalında veya başka bir Üniversitenin lisansüstü programında en az bir yarıyı tamamlamış olan başarılı öğrenci, lisansüstü programlara yatay geçiş yoluyla kabul edilebilir. Yatay geçiş yoluyla kabul edilme koşulları Senato tarafından belirlenir.

Yeni kurulan veya gelişmekte olan üniversitelerden öğrenci kabulü

MADDE 13 – (1) Yeni kurulan veya gelişmekte olan üniversiteler veya yüksek teknoloji enstitüleri adına Üniversiteye lisansüstü eğitim yaptırmak amacıyla atanan araştırma görevlileri, Yükseköğretim Kurulunca belirlenen ilkeler ve ilgili mevzuat doğrultusunda yeniden sınav ve değerlendirme yapılmaksızın, lisansüstü eğitim yapmak üzere doğrudan kaydedilirler ve ilgili birimde görevlendirilirler.

Lisansüstü programlara kayıt, kayıt yenileme ve katkı payı

MADDE 14 – (1) Lisansüstü programları kazanan ve mezuniyetini belgeleyen adaylar, ilanda belirtilen süre içinde Senato tarafından belirlenen belgelerle ilgili enstitüye başvurarak kesin kayıtlarını yaptırmak zorundadırlar. Belirlenen tarihlerde kayıt için başvurmayan veya istenilen belgeleri eksik olan adaylar kayıt haklarını kaybederler. Kesin kayıt süresi sonunda kontenjanlarda açık kaldığı takdirde, açık kalan kontenjan sayısı kadar olmak üzere, varsa yedek listeden kayıt hakkı kazanan adaylardan sıra ile yedek kayıt süresi içinde kayıt yapılabilir.

(2) Öğrenciler hangi aşamada olduğuna bakılmaksızın Senato tarafından her yarıyıl başında akademik takvimde belirlenen süreler içerisinde kayıtlarını yenilemek zorundadır. Kayıtlarını yenilemeyenler derslere devam edemez, sınavlara giremez ve diğer öğrencilik haklarından yararlanamazlar.

(3) Kayıt yenileme tarihinde katkı payı/öğrenim ücreti ödemekle yükümlü öğrenciler, kayıt yenileme süresi içinde ödeme yapmaları gerekmektedir.

(4) Öğrenciler, en geç danışman atanmasını izleyen dönemden itibaren her yarıyıl tez dönemi için kayıt yaptırmak zorundadır.

(5) Ders kayıtları ile ilgili diğer durumlar Senato tarafından belirlenir.

Derstlerin açılması, derstlerin seçimi ve ders görevlendirilmeleri

MADDE 15 – (1) Enstitü anabilim dallarındaki lisansüstü öğretim planları, lisansüstü programdan mezun olunabilmesi için alınması gereken zorunlu/seçmeli derstler, tez, seminer ve benzeri çalışmaları ile kredi toplamlarıdır. Bu öğretim planları Senato tarafından kararlaştırılan asgari muhtevaya uymak şartı ile ilgili enstitü kurulunda görüşülerek onaylanır.

(2) Bir yarıyıldan hangi lisansüstü derstlerin açılacağı ve bu derstlerin hangi öğretim üyeleri tarafından verileceği, ilgili enstitü anabilim dalı kurulunun önerisi üzerine enstitü yönetim kurulu tarafından belirlenir.

(3) Enstitü kurulu tarafından onaylanan derstler içinden hangilerinin öğrencilerin ders programlarında yer alacağına, öğrenci ile birlikte öğrencinin danışmanı karar verir. Öğrenciler, akademik takvimde öngörülen süre içerisinde o dönem içerisinde alacakları derstlere kaydolurlar. Ders kaydı danışmanın onayı ile geçerlilik kazanır.

(4) Erasmus ve Farabi gibi ulusal veya uluslararası değişim programından yararlanan öğrencilerin alacakları derstlerin AKTS'leri ile bunların denkliği ilgili anabilim dalı başkanlığının teklifi ve enstitü yönetim kurulu kararı ile yapılır.

(5) Bilimsel araştırma teknikleri ile araştırma ve yayın etiği konularını içeren en az bir derstin lisansüstü eğitim sırasında verilmesi zorunludur.

(6) Lisansüstü öğrenciler dersten çekilme işlemi yapamaz.

Tez danışmanı atanması

MADDE 16 – (1) Enstitü anabilim dalı başkanlığı her öğrenci için Üniversitenin kadrosunda bulunan bir tez danışmanını birinci yarıyılın başında enstitüye önerir. Tez danışmanı enstitü yönetim kurulu onayı ile kesinleşir.

(2) Tez danışmanı, Senatonun belirleyeceği niteliklere sahip öğretim üyeleri arasından seçilir. Üniversitede belirlenen niteliklere sahip öğretim üyesi bulunmaması halinde Senatonun belirlediği ilkeler çerçevesinde enstitü yönetim kurulu tarafından başka bir yükseköğretim kurumundan öğretim üyesi danışman olarak seçilebilir. Tez çalışmasının niteliğinin birden fazla tez danışmanı gerektirdiği durumlarda danışman ve enstitü anabilim dalı başkanlığının önerisi doğrultusunda enstitü yönetim kurulu tarafından atanacak ikinci tez danışmanı, Üniversite kadrosu dışından en az doktora derecesine sahip kişilerden olabilir. Üniversite dışı kurumlarda çalışan doktora derecesine sahip kişiler ders ve diğer eğitim faaliyetlerinde de görevlendirilebilirler.

(3) Doktora programlarında öğretim üyelerinin tez yönetebilmesi için, başarıyla tamamlanmış en az bir yüksek lisans tezi yönetmiş olması gerekir.

(4) Danışman değişikliği öğrencinin ve/veya danışmanın yazılı başvurusu, danışmanın, enstitü anabilim dalı başkanının görüşü ve enstitü yönetim kurulunun kararı ile gerçekleşir. Danışman değişikliğinde yeni danışmanın onayı da aranır.

(5) Kayıt olan öğrencilerin danışman atama işlemlerinin nasıl yapılacağı ve ilgili diğer hususlar Senato tarafından belirlenir.

Uzmanlık alan dersti

MADDE 17 – (1) Uzmanlık alan dersti, enstitü yönetim kurulunca tez danışmanı atandığı tarihten başlayarak, yüksek lisans programı öğrencileri için ayrı ve doktora programı öğrencileri için ayrı olmak, tez danışmanı tarafından yürütülmek ve enstitü yönetim kurulunun öğrencinin mezuniyetine veya ilişığının kesilmesine karar verdiği tarihe kadar sürdürülmek üzere, danışmanın izinli ve raporlu olduğu tarihler dışında, güz yarıyılı başında kaydolun veya ders kaydı yaptıran öğrenciler için bahar yarıyılı başlangıcına kadar, bahar yarıyılı başında kaydolun veya ders kaydı yaptıran öğrenciler için güz yarıyılı başlangıcına kadar, yarıyıl ve yaz tatilleri de dâhil tüm yıl boyunca kesintisiz olarak devam etmek üzere kredisiz olarak açılır.

(2) Her öğrenci, açılan uzmanlık alan derstini almak zorundadır.

(3) Tez çalışmasının iki danışman tarafından yönetildiği durumlarda uzmanlık alan derstleri ilk danışman tarafından yürütülür.

(4) Üniversite mensubu olmayan danışmanlar için uzmanlık alan dersti açılmaz.

(5) Uzmanlık alan derstinin değerlendirilmesi ile ilgili hususlar Senato tarafından belirlenir.

Kredi sistemi

MADDE 18 – (1) Bir lisansüstü derstin yarıyıl kredi değeri, bir yarıyıl devam eden derstin haftalık teorik ders saatinin tamamı ile haftalık uygulama veya laboratuvar saatinin yarısının toplamıdır.

(2) Derslerin AKTS'leri, öğrencinin bilgi, beceri ve yetkinliklere o dersin katkısını ifade eden öğrenim kazanımları ile açıkça belirlenmiş teorik veya uygulamalı ders saatleri ve öğrenciler için öngörülen diğer faaliyetler için gerekli çalışma saatleri de göz önünde bulundurularak hesaplanır.

(3) AKTS kullanımı ile ilgili temel esaslar enstitü yönetim kurulu önerisiyle Senato tarafından belirlenir.

Ders saydırma

MADDE 19 – (1) Lisansüstü programlarda kayıt yapan öğrencilerin ders saydırma işlemleri ile ilgili hususlar Senato tarafından belirlenir.

Derslere devam, sınavlar ve başarı koşulları

MADDE 20 – (1) Lisansüstü programlarla ilgili devam, ders sınavları, ders notları, derslerden başarılı sayılma koşulları, ders tekrarı ve diğer esaslar Senato tarafından belirlenir.

(2) Senato, öğrencinin herhangi bir yarıyıldan sonra programına devam edebilmesi için gerekli ek başarı koşulları belirleyebilir.

Disiplin

MADDE 21 – (1) Lisansüstü öğrencileri, disiplin iş ve işlemlerinde; 18/8/2012 tarihli ve 28388 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği hükümlerine tabidir.

Kayıt dondurma

MADDE 22 – (1) Lisansüstü programlarda kayıt dondurma ile ilgili hususlar Senato tarafından belirlenir.

İlişik kesme ve kayıt silme

MADDE 23 – (1) Aşağıda belirtilen durumlarda öğrencinin enstitü yönetim kurulu kararıyla enstitü ile ilişkisi kesilir:

a) İlgili mevzuat hükümlerine göre yükseköğretimden çıkarma cezası verilenler,

b) Kayıtlı bulunduğu enstitüye şahsen yazılı olarak başvuruda bulunanlar,

c) Yatay geçiş yolu ile ayrılanlar,

ç) 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği kapsamında getirilmiş hükümler çerçevesinde ilişik kesme durumunda olanlar.

Tez yazımı

MADDE 24 – (1) Tez yazımı ve çoğaltılması ile ilgili hususlar; Senato tarafından onaylanan tez yazım kılavuzunda belirtilir.

(2) Tezler, Senato tarafından belirlenen çerçevede Türkçe veya İngilizce yazılır.

Mezuniyet için yayın koşulu

MADDE 25 – (1) Lisansüstü öğrencilerin mezuniyeti için yayın koşulu ile ilgili hususlar Senato tarafından belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Tezli Yüksek Lisans Programı

Amaç ve kapsam

MADDE 26 – (1) Tezli yüksek lisans programının amacı, öğrencinin bilimsel araştırma yöntemlerini kullanarak bilgilere erişme, bilgiyi derleme, yorumlama ve değerlendirme yeteneğini kazanmasını sağlamaktır.

Ders yükü

MADDE 27 – (1) Tezli yüksek lisans programı toplam yirmi bir krediden az olmamak koşuluyla en az yedi ders, bir seminer dersi ve tez çalışmasından oluşur. Seminer dersi ve tez çalışması kredisiz olup başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir. Tezli yüksek lisans programı bir eğitim-öğretim dönemi 60 AKTS kredisinden az olmamak koşuluyla seminer dersi dâhil en az sekiz ders ve tez çalışması olmak üzere toplam en az 120 AKTS kredisinden oluşur.

(2) Öğrencinin alacağı derslerin en çok ikisi, lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması kaydıyla, lisans derslerinden seçilebilir. Öğrenci, danışmanının onayı ile Üniversite bünyesindeki diğer lisansüstü programlardan ders alabilir. Ayrıca danışmanın önerisi, enstitü anabilim dalı başkanlığının uygun görüşü ve enstitü yönetim kurulu onayı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden en fazla iki ders seçilebilir.

(3) Tezli yüksek lisans programı ikinci lisansüstü öğretim programı olarak yürütülebilir.

(4) Tezli yüksek lisans programı için diğer ders yükü durumları Senato tarafından belirlenir.

Süre

MADDE 28 – (1) Tezli yüksek lisans programının süresi bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç, kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın dört yarıyıl olup, program en çok altı yarıyıldan tamamlanır.

(2) Dört yarıyıl sonunda öğretim planında yer alan kredili derslerini ve seminer dersini başarıyla tamamlayamayan veya bu süre içerisinde öngörülen başarı koşullarını/ölçütlerini yerine getiremeyen; azami süreler içerisinde ise tez çalışmasında başarısız olan veya tez savunmasına girmeyen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(3) Yüksek lisans programından süresinden önce mezun olabilecek öğrencilerin durumları Senato tarafından belirlenir.

Tez konusunun belirlenmesi

MADDE 29 – (1) Öğrencinin danışmanı ile beraber belirlediği tez konusu en geç ikinci yarıyıl sonuna kadar anabilim dalı başkanlığı tarafından enstitüye önerilir. Tez konusu enstitü yönetim kurulu onayı ile kesinleşir.

(2) Tez aşamasında konu değişikliği söz konusu olması halinde danışmanın gözetiminde belirlenen yeni tez konusu anabilim dalı başkanlığının teklifiyle enstitüye sunulur ve yönetim kurulunca karara bağlanır.

(3) Dersler tamamlandıktan sonra en az bir yarıyıl geçmeden tez teslim edilemez.

Yüksek lisans tezinin sonuçlanması

MADDE 30 – (1) Tezli yüksek lisans programında eğitim alan bir öğrenci, elde ettiği sonuçları Senato tarafından belirlenen yazım kurallarına uygun biçimde yazmak ve tezini jüri önünde sözlü olarak savunmak zorundadır.

(2) Yüksek lisans tezinin savunmasından önce ve düzeltme verilen tezlerde ise düzeltme ile birlikte öğrenci tezini tamamlayarak danışmanına sunar. Danışman tezin savunulabilir ve tez yazım kurallarına uygun olduğuna ilişkin görüşü ile birlikte tezin ciltsiz bir kopyasını ve danışman onaylı intihal yazılım programı raporunu anabilim dalı başkanlığı aracılığı ile enstitüye gönderir. Enstitü söz konusu teze ilişkin intihal raporunu jüri üyelerine gönderir. Rapordaki verilerde gerçek bir intihalin tespiti halinde gerekçesi ile birlikte karar verilmek üzere tez enstitü yönetim kuruluna gönderilir.

(3) Tez jürisi, tez danışmanı ve ilgili enstitü anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile atanır. Jüri, biri öğrencinin tez danışmanı, en az biri de Üniversite dışındaki bir yükseköğretim kurumundan olmak üzere üç öğretim üyesinden oluşur. Ayrıca, jüri öneri listesinde en az iki yedek üye olmalıdır. Yedek üyelerden en az biri Üniversite dışındaki bir yükseköğretim kurumundan olmak zorundadır. İkinci tez danışmanı jüri üyesi olamaz.

(4) Jüri üyeleri, söz konusu tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde toplanarak öğrenciyi tez sınavına alır. Tez sınavı, tez çalışmasının sunulması ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Tez sınavı, öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık ortamlarda gerçekleştirilir.

(5) Tez sınavının tamamlanmasından sonra jüri, izleyicilere kapalı olarak tez hakkında salt çoğunlukla kabul, ret veya düzeltme kararı verir. Bu karar enstitü anabilim dalı başkanlığınca tez sınavını izleyen üç gün içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir.

(6) Tezi başarısız bulunarak reddedilen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(7) Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç üç ay içinde düzeltmeleri yapılan tezi aynı jüri önünde yeniden savunur. Bu savunma sonunda da başarısız bulunarak tezi kabul edilmeyen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(8) Tezi reddedilen öğrencinin talepte bulunması halinde, tezsiz yüksek lisans programının ders kredi yükü, proje yazımı ve benzeri gereklerini yerine getirmiş olmak kaydıyla kendisine tezsiz yüksek lisans diploması verilir. Bu değişikliğin nasıl yapılacağı Senato tarafından belirlenir.

(9) Yüksek lisans mezuniyet şartları ve diğer hususlar Senato tarafından belirlenir.

Tezli yüksek lisans diploması

MADDE 31 – (1) Tez sınavında başarılı olmak ve Senato tarafından belirlenen mezuniyet için gerekli diğer koşulları da sağlamak kaydıyla, yüksek lisans tezinin ciltlenmiş en az üç kopyasını tez sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili enstitüye teslim eden ve tezi şekil yönünden uygun bulunan yüksek lisans öğrencisine Senatoca uygun görülen tezli yüksek lisans diploması verilir. Enstitü yönetim kurulu talep halinde teslim süresini en fazla bir ay daha uzatabilir. Bu koşulları yerine getirmeyen öğrenci koşulları yerine getirinceye kadar diplomasını alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresinin dolması halinde ilişkisi kesilir.

(2) Tezli yüksek lisans diploması üzerinde öğrencinin kayıtlı olduğu enstitü anabilim dalındaki programın Yükseköğretim Kurulu tarafından onaylanmış adı bulunur. Mezuniyet tarihi tezin kabul edildiği tez sınavı tarihidir.

(3) Tezin tesliminden itibaren üç ay içinde yüksek lisans tezinin bir kopyası elektronik ortamda, bilimsel araştırma ve faaliyetlerin hizmetine sunulmak üzere enstitü tarafından Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına gönderilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tezsiz Yüksek Lisans Programı

Amaç ve kapsam

MADDE 32 – (1) Tezsiz yüksek lisans programı, öğrenciye mesleki konularda bilgi kazandırarak mevcut bilginin uygulamada nasıl kullanılacağını gösterir.

Ders yükü

MADDE 33 – (1) Tezsiz yüksek lisans programı toplam otuz krediden ve 90 AKTS'den az olmamak kaydıyla en az on ders ile dönem projesi dersinden oluşur.

(2) Öğrencinin alacağı derslerin en çok üçü, lisans öğrenimi sırasında alınmamış olması kaydıyla, lisans derslerinden seçilebilir.

(3) Senato tarafından belirlenen esaslara göre tezsiz yüksek lisans programının sonunda yeterlik sınavı uygulanabilir.

(4) Tezsiz yüksek lisans programı ikinci lisansüstü öğretimde de yürütülebilir.

Süre

MADDE 34 – (1) Tezsiz yüksek lisans programını tamamlama süresi, bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç, kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın en az iki yarıyıl, en çok üç yarıyıldır. Bu sürenin sonunda başarısız olan veya programı tamamlayamayan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

Dönem projesi

MADDE 35 – (1) Öğrenci, dönem projesi dersinin alındığı yarıyıldan önce dönem projesi dersine kayıt yaptırmak ve yarıyıl sonunda yazılı proje ve/veya rapor vermek zorundadır. Dönem projesi dersi kredisiz olup başarılı veya başarısız olarak değerlendirilir.

Tezsiz yüksek lisans diploması

MADDE 36 – (1) Kredili derslerini ve dönem projesini başarıyla tamamlayan öğrenciye Senatoca uygun görülen tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

(2) Tezsiz yüksek lisans diploması üzerinde öğrencinin kayıtlı olduğu enstitü anabilim dalındaki programın Yükseköğretim Kurulu tarafından onaylanmış adı bulunur.

(3) Tezsiz yüksek lisans programına devam edenler, başvurdukları yükseköğretim kurumunca tezli yüksek lisans programı için belirlenmiş olan asgari şartları yerine getirmek kaydıyla, tezli yüksek lisans programına geçiş yapabilirler. Bu durumda tezsiz yüksek lisans programında alınan dersler enstitü yönetim kurulu kararıyla tezli yüksek lisans programındaki derslerin yerine sayılabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Doktora Programı

Amaç ve kapsam

MADDE 37 – (1) Doktora programının amacı, öğrenciye bağımsız araştırma yapma, bilimsel problemleri, verileri geniş ve derin bir bakış açısı ile irdeleyerek yorum yapma, analiz etme ve yeni sentezlere ulaşmak için gerekli becerileri kazandırmaktır.

(2) Doktora çalışması sonunda hazırlanacak tezin, bilime yenilik getirme, yeni bir bilimsel yöntem geliştirme, bilinen bir yöntemi yeni bir alana uygulama niteliklerinden en az birini yerine getirmesi gerekir.

Ders yükü

MADDE 38 – (1) Doktora programı, tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için toplam yirmi bir krediden ve bir eğitim-öğretim dönemi 60 AKTS'den az olmamak koşuluyla en az yedi ders, seminer, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışması olmak üzere en az 240 AKTS kredisinden oluşur. Lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için de en az kırk iki kredilik 14 ders, seminer, yeterlik sınavı, tez önerisi ve tez çalışması olmak üzere toplam en az 300 AKTS kredisinden oluşur.

(2) Öğrenci, danışmanın onayı ile Üniversite bünyesindeki diğer lisansüstü programlardan ders alabilir. Ayrıca doktora programlarında danışmanın önerisi, enstitü anabilim dalı başkanlığının uygun görüşü ve enstitü yönetim kurulu onayı ile diğer yükseköğretim kurumlarında verilmekte olan derslerden yüksek lisans derecesi ile kabul edilmiş öğrenciler için en fazla iki, lisans derecesiyle kabul edilmiş öğrenciler için en fazla dört ders seçilebilir. Bu dersler kredi yükünden sayılır.

(3) Lisans dersleri ders yüküne ve doktora kredisine sayılmaz.

(4) Doktora programı için diğer ders yükü durumları Senato tarafından belirlenir.

(5) Doktora programları ikinci öğretim olarak açılmaz.

Süre

MADDE 39 – (1) Doktora programı, bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın sekiz yarıyıl olup azami tamamlama süresi on iki yarıyıl; lisans derecesi ile kabul edilenler için on yarıyıl olup azami tamamlama süresi on dört yarıyıldır.

(2) Doktora programı için gerekli kredili dersleri başarıyla tamamlamanın azami süresi tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için dört yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için altı yarıyıldır. Bu süre içinde kredili derslerini başarıyla tamamlayamayan veya Üniversitenin öngördüğü en az genel not ortalamasını sağlayamayan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(3) Kredili derslerini başarıyla bitiren, yeterlik sınavında başarılı bulunan ve tez önerisi kabul edilen, ancak tez çalışmasını birinci fıkrada belirtilen on iki veya on dört yarıyıl sonuna kadar tamamlayamayan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(4) Lisans derecesi ile doktora programına başvurmuş öğrencilerden, kredili derslerini ve/veya azami süresi içinde tez çalışmasını tamamlayamayanlara, doktora tezinde başarılı olamayanlara tezsiz yüksek lisans için gerekli kredi yükü, proje ve benzeri diğer şartları yerine getirmiş olmaları kaydıyla talepleri halinde tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

Yeterlik sınavı

MADDE 40 – (1) Yeterlik sınavı, derslerini ve seminerini başarıyla tamamlayan öğrencinin alanındaki temel konular ve kavramlar ile doktora çalışmasıyla ilgili bilimsel araştırma derinliğine sahip olup olmadığının ölçülmesidir.

(2) Yeterlik sınavı, güz ve bahar yarıyılında olmak üzere yılda iki kez yapılır. Bir öğrenci bir yılda en fazla iki kez yeterlik sınavına girer.

(3) Yüksek lisans derecesi ile kabul edilen öğrenci en geç beşinci yarıyılın, lisans derecesi ile kabul edilmiş olan öğrenci en geç yedinci yarıyılın sonuna kadar yeterlik sınavına girmek zorundadır.

(4) Yeterlik sınavları, enstitü anabilim dalı başkanlığı tarafından önerilen ve enstitü yönetim kurulu tarafından onaylanan beş kişilik doktora yeterlik komitesi tarafından düzenlenir ve yürütülür. Komite, farklı alanlardaki sınavları hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek amacıyla sınav jürileri kurar. Sınav jürisi en az ikisi Üniversite dışındaki bir yükseköğretim kurumundan olmak üzere, danışman dâhil beş öğretim üyesinden oluşur. Danışmanın oy hakkı olup olmadığı hususunda ilgili yönetim kurulu karar verir. Danışmanın oy hakkı olmaması durumunda jüri altı öğretim üyesinden oluşur. Yeterlik sınavı toplantıları öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır.

(5) Yeterlik sınavı yazılı ve sözlü olarak iki bölüm halinde yapılır. Yazılı sınavda başarılı olan öğrenci sözlü sınava alınır. Sınav jürileri öğrencinin yazılı ve sözlü sınavlardaki başarı durumunu değerlendirerek öğrencinin başarılı veya başarısız olduğuna salt çoğunlukla karar verir. Bu karar, enstitü anabilim dalı başkanlığınca yeterlik sınavını izleyen üç gün içinde enstitüye tutanakla bildirilir.

(6) Yeterlik sınavında başarısız olan öğrenci başarısız olduğu bölüm/bölmelerden bir sonraki yarıyılda tekrar sınava alınır. Bu sınavda da başarısız olan öğrencinin doktora programı ile ilişkisi kesilir.

(7) Yeterlik sınavı jürisi, yeterlik sınavını başaran bir öğrencinin, ders yükünü tamamlamış olsa bile, toplam kredi miktarının üçte birini geçmemek şartıyla fazladan ders/dersler almasını enstitüye önerebilir. Öğrenci, ilgili enstitü kararıyla belirlenecek dersleri başarmak zorundadır.

(8) Lisans derecesi ile doktora programına kabul edilmiş ve en az yedi dersini başarı ile tamamlamış bir öğrenci yüksek lisans programına geçebilir. Yüksek lisans programına geçme şartları Senato tarafından belirlenir.

(9) Yeterlik sınavları ile ilgili diğer düzenlemeler Senato tarafından belirlenir.

Tez izleme komitesi

MADDE 41 – (1) Yeterlik sınavında başarılı bulunan öğrenci için ilgili enstitü anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile bir ay içinde bir tez izleme komitesi oluşturulur.

(2) Tez izleme komitesi üç öğretim üyesinden oluşur. Komitede tez danışmanından başka enstitü anabilim dalı içinden ve dışından birer üye yer alır. İkinci tez danışmanının atanması durumunda ikinci tez danışmanı dilerse komite toplantılarına katılabilir. Ancak tez izleme komitesi üyesi olamaz.

(3) Tez izleme komitesinin kurulmasından sonraki dönemlerde, enstitü anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile üyelere değişiklik yapılabilir.

Tez önerisi savunması

MADDE 42 – (1) Doktora yeterlik sınavını başarı ile tamamlayan öğrenci, en geç altı ay içinde, yapacağı araştırmanın amacını, yöntemini ve çalışma planını kapsayan tez önerisini tez izleme komitesi önünde sözlü olarak savunur. Öğrenci, tez önerisi ile ilgili yazılı bir raporu sözlü savunmadan en az on beş gün önce komite üyelerine dağıtır.

(2) Tez izleme komitesi, öğrencinin sunduğu tez önerisinin kabul, düzeltme veya reddedileceğine salt çoğunlukla karar verir. Düzeltme için bir ay süre verilir. Bu süre sonunda kabul veya ret yönünde salt çoğunlukla verilen karar, enstitü anabilim dalı başkanlığınca işlemin bitişini izleyen üç gün içinde enstitüye tutanakla bildirilir.

(3) Tez önerisi reddedilen öğrenci, yeni bir danışman ve/veya tez konusu seçme hakkına sahiptir. Bu durumda yeni bir tez izleme komitesi atanabilir. Programa aynı danışmanla devam etmek isteyen öğrenci üç ay içinde, danışman ve tez konusunu değiştiren öğrenci ise altı ay içinde tekrar tez önerisi savunmasına alınır. Tez önerisi bu savunmada da reddedilen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(4) Tez önerisi kabul edilen öğrenci için tez izleme komitesi, Ocak-Haziran ve Temmuz-Aralık ayları arasında birer defa olmak üzere yılda en az iki kez toplanır. Öğrenci, toplantı tarihinden en az bir ay önce komite üyelerine yazılı bir rapor sunar. Bu raporda o ana kadar yapılan çalışmaların özeti ve bir sonraki dönemde yapılacak çalışma planı belirtilir. Öğrencinin tez çalışması, komite tarafından başarılı veya başarısız olarak belirlenir. Karar, anabilim dalı başkanlığı tarafından ilgili enstitüye tutanakla iletilir. Komite tarafından üst üste iki kez veya aralıklı olarak üç kez başarısız bulunan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(5) Tez önerisi savunmasına geçerli bir mazereti olmaksızın birinci fıkrada belirtilen sürede girmeyen öğrenci başarısız sayılarak tez önerisi reddedilir.

Doktora tezinin sonuçlandırılması

MADDE 43 – (1) Doktora programındaki bir öğrenci, elde ettiği sonuçları Senato tarafından kabul edilen yazım kurallarına uygun biçimde yazmak ve tezini jüri önünde sözlü olarak savunmak zorundadır.

(2) Doktora tezinin savunmasından önce ve düzeltme verilen tezlerde ise düzeltme ile birlikte öğrenci tezini tamamlayarak danışmanına sunar. Danışman tezin savunulabilir ve tez yazım kurallarına uygun olduğuna ilişkin görüşü

ile birlikte tezin ciltsiz bir kopyasını ve danışman onaylı intihal yazılım programı raporunu anabilim dalı başkanlığı aracılığı ile enstitüye gönderir. Enstitü söz konusu teze ilişkin intihal yazılım programı raporunu jüri üyelerine gönderir. Rapordaki verilerde gerçek bir intihalin tespiti halinde gerekçesi ile birlikte karar verilmek üzere tez enstitü yönetim kuruluna gönderilir.

(3) Öğrencinin tezinin sonuçlanabilmesi için en az üç tez izleme komitesi raporu sunulması gerekir.

(4) Doktora tez jürisi, danışman ve enstitü anabilim dalı başkanlığının önerisi ve enstitü yönetim kurulu onayı ile atanır. Jüri, üçü öğrencinin tez izleme komitesinde yer alan öğretim üyeleri ve en az ikisi Üniversite dışındaki bir yükseköğretim kurumundan olmak üzere danışman dâhil beş öğretim üyesinden oluşur. Jüri öneri listesinde en az iki yedek üye olmalıdır. Yedek üyelere en az biri Üniversite dışındaki bir yükseköğretim kurumundan olmak zorundadır. Danışmanın oy hakkı olup olmadığı hususunda ilgili yönetim kurulu karar verir. Danışmanın oy hakkı olmaması durumunda jüri altı öğretim üyesinden oluşur. Ayrıca ikinci tez danışmanı oy hakkı olmaksızın jüride yer alabilir.

(5) Jüri üyeleri, söz konusu tezin kendilerine teslim edildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde toplanarak öğrenciyi tez savunmasına alır. Tez savunma sınavı, tez çalışmasının sunumu ve bunu izleyen soru-cevap bölümünden oluşur. Tez savunma toplantıları öğretim elemanları, lisansüstü öğrenciler ve alanın uzmanlarından oluşan dinleyicilerin katılımına açık olarak yapılır.

(6) Tez sınavının tamamlanmasından sonra jüri dinleyicilere kapalı olarak, tez hakkında salt çoğunlukla kabul, ret veya düzeltme kararı verir. Tezi kabul edilen öğrenciler başarılı olarak değerlendirir. Bu karar, enstitü anabilim dalı başkanlığınca tez sınavını izleyen üç gün içinde ilgili enstitüye tutanakla bildirilir. Tezi başarısız bulunarak reddedilen öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir. Tezi hakkında düzeltme kararı verilen öğrenci en geç altı ay içinde gerekli düzeltmeleri yaparak tezini aynı jüri önünde yeniden savunur. Bu savunmada da başarısız bulunan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir. Lisans derecesi ile doktora kabul edilmiş olanlardan tezde başarılı olamayanlar için talepleri halinde 39 uncu maddenin dördüncü fıkrasına göre tezsiz yüksek lisans diploması verilir.

(7) Doktora mezuniyet şartları ve diğer hususlar Senato tarafından belirlenir.

Doktora diploması

MADDE 44 – (1) Tez çalışmasını tamamlayan öğrenci, tezin istenen sayıda nüshasını danışmanına teslim eder. Danışman, tezin yazım kurallarına uygunluğu yönünden yazılı olarak belirttiği görüşü ile tezin nüshalarını anabilim dalı başkanlığı aracılığıyla ilgili enstitüye gönderir.

(2) Tez savunmasında başarılı olmak ve diğer koşulları da sağlamak kaydıyla doktora tezinin ciltlenmiş en az üç kopyasını tez sınavına giriş tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili enstitüye teslim eden ve tezi şekil yönünden uygun bulunan öğrenci Senatoca uygun görülen doktora diploması almaya hak kazanır. Enstitü yönetim kurulu başvuru üzerine teslim süresini en fazla bir ay daha uzatabilir. Bu koşulları yerine getirmeyen öğrenci koşulları yerine getirinceye kadar diplomasını alamaz, öğrencilik haklarından yararlanamaz ve azami süresinin dolması halinde Üniversite ile ilişkisi kesilir.

(3) Doktora diploması üzerinde enstitü anabilim dalındaki programın Yükseköğretim Kurulu tarafından onaylanmış adı bulunur. Mezuniyet tarihi, tezin kabul edildiği tez sınavı tarihidir.

(4) Tezin tesliminden itibaren üç ay içinde doktora tezinin bir kopyası elektronik ortamda, bilimsel araştırma ve faaliyetlerin hizmetine sunulmak üzere enstitü tarafından Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına gönderilir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Diğer hükümler

MADDE 45 – (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde; ilgili diğer mevzuat hükümleri, Yükseköğretim Kurulu, Senato, enstitü kurulu ve enstitü yönetim kurulu kararları uygulanır.

(2) Yabancı uyruklu adaylarla lisans eğitiminin tamamını yurt dışında tamamlayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı adayların lisansüstü programlara kabulüne ilişkin usul ve esaslar, Senato tarafından belirlenir.

(3) Yükseköğretim Kurulu tarafından açılmasına izin verilen lisansüstü programlar Rektörlüğün bulunduğu il dışında sürdürülemez.

(4) Tezsiz yüksek lisans programları hariç, aynı anda birden fazla lisansüstü programa kayıt yaptırılamaz ve devam edilemez.

(5) Jüri oluşturulması ve danışmanlıklarda; öğrenci ile jüri üyeleri ya da danışmanı arasında yahut jüri üyelerinin birbirleri arasında usul, fîru, eş, akrabalık, husumet ve menfaat ilişkisi gibi kanaati etkileyecek bir durumun bulunmaması esastır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 46 – (1) 17/11/2015 tarihli ve 29535 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bursa Teknik Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmelikle getirilmiş hükümlerin uygulaması ve belirlenmiş süreler 2016-2017 Güz döneminden itibaren başlar.

(2) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce lisansüstü programlarda kayıtlı bulunan öğrencilerin azami süreleri de bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlar; bu Yönetmelikte belirtilen azami süreler sonunda eğitimlerini tamamlayamayan öğrencilerin Üniversite ile ilişkileri kesilir. Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce kayıtlı lisansüstü öğrencilerin azami dersleri tamamlama ve tezi bitirme sürelerinin belirlenmesinde 2016-2017 Güz dönemi birinci dönem olarak dikkate alınır.

(3) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce aynı anda birden fazla lisansüstü programa kayıtlı olan öğrenciler hakkında 45 inci maddenin dördüncü fıkrası uygulanmaz.

(4) 6/2/2013 tarihinden önce tezsiz yüksek lisans programlarına kayıtlı olan veya mezun olan öğrenciler doktora programlarına başvurabilir.

Yürürlük

MADDE 47 – (1) Bu Yönetmelik 2016-2017 eğitim-öğretim yılı başından geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 48 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Bursa Teknik Üniversitesi Rektörü yürütür.